

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
Maakuntavaltuusto 11.6.2018

Oheismateriaali

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2017

ISBN

Varsinais-Suomen liiton toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2017

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen liitto

PL 273 (Ratapihankatu 36) 20101 Turku

Puh. (02) 210 0900

Faksi. (02) 210 0901

kirjaamo@varsinais-suomi.fi

www.varsinais-suomi.fi

SISÄLTÖ

1.VARSINAIS-SUOMI 2017	5
EGENTLIGA FINLAND 2017	5
2. MUUTOKSET LIITON TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	7
2.1 MUUTOKSET LIITON HALLINNOSSA	7
2.2 MUUTOKSET LIITON TEHTÄVISSÄ JA TALOUDESSA	8
3. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	11
3.1 TILIKAUDEN TULOS.....	11
3.2 KÄYTTÖSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN.....	12
3.3 MAAKUNTAHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ.....	14
4. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN	15
4.1 TIIVISTELMÄ.....	15
4.2. LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	19
4.3 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO	22
4.4 ALUEKEHITTÄMINEN	23
4.5 MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ	24
4.6 EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU.....	27
5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA	30
6. TALOUSARVION ERI OSIEN TOTEUTUMINEN	32

1.VARSINAIS-SUOMI 2017

Varsinais-Suomen kehitys oli vuonna 2017 erittäin valoisaa. Maakunnan työllisyysasteen kasvu jatkui tasaisena koko vuoden. Työllisyysasteen kasvuvauhti hidastui hieman vuoden 2016 nopeimman kasvun vaiheesta, mutta vuoden 2017 lopun työllisyysaste oli joka tapauksessa yli 4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaksi vuotta aiemmin. Valtakunnallinen työllisyysasteen 72 prosentin tavoite tuleekin nykykehityksen mukaan täytymään vuoden 2018 aikana.

Myös yritysten liikevaihdon kehitys oli vakaalla kasvu-uralla. Nopeimmin liikevaihto kasvoi rakennusalalla, jonka suhdannekehitys kääntyi kasvuun jo vuonna 2014. Muilla toimialoilla liikevaihdon kasvu ei ollut aivan yhtä nopeaa, mutta kehitys oli kuitenkin tasaisen kasvavaa. Teollisuuden hyvä suhdannekehitys näkyi niin ikään yritysten liikevaihdon kasvuna. Varsinais-Suomen teollisuustuotantoa kannatteli vahva vientiteollisuus, jonka suhdannetilanne on ollut koko laskusuhdanteen ajan selvästi teollisuustuotannon kokonaistilannetta paremmalla tasolla.

Varsinais-Suomen myönteinen suhdannekehitys näkyi positiivisen rakennemuutoksen myötä korostuneesti juuri Vakka-Suomessa ja Turun seudulla. Selvimmin tämä näkyi väestökehityksessä, sillä Turun seudun voimakkaana jatkuneen väestönkasvun lisäksi Vakka-Suomen ja erityisesti Uudenkaupungin asukasluku kääntyi vuoden 2017 aikana nopeaan kasvuun. Vakka-Suomen nopea väestönkasvu ei kuitenkaan vielä näkynyt asuntorakentamisessa, vaan suurin osa maakunnan uusista asunnoista valmistui Turun seudulle. Maakunnan myönteinen vire näkyi joka tapauksessa kaikkien seutukuntien kehityksessä, ja etenkin työllisyys kehittyi myönteiseen suuntaan kaikissa maakunnan kunnissa.

Varsinais-Suomen liiton osalta vuoden 2017 tavoitteiden saavuttamisessa onnistuttiin hyvin. Huomio pyrittiin keskittämään niihin toimiin, jotka tukevat Varsinais-Suomen positiivista rakennemuutosta. Myönteistä oli, että myös valtiovallan puolella ymmärrettiin Varsinais-Suomen työvoiman saatavuuteen ja koulutukseen liittyvät haasteet. Konkreettisimmin tämä näkyi Esko Ahon nimittämisenä selvitysmieheksi. Ahon työstämä Siltasopimus on tätä kirjoitettaessa vielä viimeistä silausta vaille, mutta jo nyt on syytä kiittää ministeriöitä, erityisesti työ- ja elinkeinoministeriötä, rakentavasta asenteesta.

Varsinais-Suomen liiton toimintaa on menneenä vuotena leimannut valmistautuminen tulevaan maakunta- ja sote-uudistukseen. Ilmapiiiri Varsinais-Suomessa uudistuksen suhteen parantui loppuvuodesta selkeästi siten, että muutosorganisaatio kykeni aloittamaan työnsä kunnolla. Maakunta- ja sote-uudistuksen rahoitus on tullut kokonaisuudessaan valtiolta, kuitenkin niin, että osa muutosorganisaation työntekijöistä tekee muutostyön ohella varsinaisen työnantajansa töitä.

Vuoden 2017 taloudellinen tulos on varsin tyydyttävä. Alun perin alijäämää budjetoitiin 180 000 euroa, mutta lopullinen alijäämä supistui n. 25 000 euroon. Liiton talous on aikaisempien vuosien ylijäämästä johtuen erittäin hyvä huolimatta siitä, että kunnilta kerättävä kuntaosuus on useita vuosia ollut saman suuruinen.

EGENTLIGA FINLAND 2017

Utvecklingen i Egentliga Finland var mycket positiv under 2017. Landskapets sysselsättningsgrad växte jämnt under hela året. Sysselsättningsgradens tillväxttakt avtog en aning jämfört med det snabbaste tillväxtskedet under 2016, men vid utgången av 2017 var sysselsättningsgraden ändå mer än 4 procentenheter högre än två år tidigare. Det nationella målet att uppnå en sysselsättningsgrad på 72 procent kommer med nuvarande utveckling att uppnås under 2018.

Också utvecklingen av företagens omsättning följde en stabil tillväxtkurva. Omsättningen växte snabbast i byggbranschen, där konjunkturutvecklingen började gå i positiv riktning redan 2014. Omsättningen har inte ökat lika snabbt i andra branscher, men de har ändå präglats av en stadig tillväxt. Den positiva konjunkturutvecklingen inom industrin tog sig också uttryck i en ökning av företagens omsättning. Industriproduktionen i Egentliga Finland stöddes av den starka exportindustrin vars konjunkturläge under hela konjunkturedgången legat på en betydligt bättre nivå i förhållande till den övergripande situationen inom industriproduktionen.

Den positiva konjunkturutvecklingen i Egentliga Finland syntes särskilt tydligt just i Nystadsregionen och Åboregionen genom den positiva strukturomvandlingen. Detta visade sig främst i befolkningsutvecklingen, eftersom befolkningsstillväxten förblivit kraftig i Åboregionen och invånarantalet under 2017 dessutom vuxit snabbt i Nystadsregionen, i synnerhet i Nystad. Den snabba befolkningsökningen i Nystadsregionen har dock ännu inte visat sig i bostadsbyggandet, utan största delen av landskapets nya bostäder byggdes i Åboregionen. Den positiva stämningen i landskapet tog sig i alla fall uttryck i utvecklingen av alla regionkommuner, och särskilt sysselsättningen utvecklades i positiv riktning i alla landskapets kommuner.

Egentliga Finlands förbund lyckades väl med att nå målen för 2017. Man strävade efter att fästa uppmärksamheten vid de verksamheter som stöder den positiva strukturomvandlingen i Egentliga Finland. Positivt var att man också från statsmaktens håll förstått utmaningarna i anslutning till tillgången på och utbildningen av arbetskraft i Egentliga Finland. Utnämningen av Esko Aho som utredningsman var det mest konkreta uttrycket för detta. Det broavtal som Aho utarbetat genomgår när detta skrivs en sista finslipning, men det finns redan nu skäl att tacka ministerierna, särskilt arbets- och näringsministeriet, för deras konstruktiva inställning.

Verksamheten inom Egentliga Finlands förbund har under det gångna året präglats av förberedelser inför den kommande landskaps- och vårdreformen. Stämningen i Egentliga Finland i förhållande till reformen förbättrades tydligt i slutet av året, så att förändringsorganisationen på allvar kunde komma igång med sitt arbete. Finansieringen av landskaps- och vårdreformen har i sin helhet kommit från staten, dock så att en del av förändringsorganisationens medarbetare utför reformarbetet vid sidan av sin egentliga tjänst.

Det ekonomiska resultatet för 2017 är mycket tillfredsställande. Underskottet budgeterades ursprungligen till 180 000 euro, men det slutliga underskottet begränsades till ca 25 000 euro. Förbundets ekonomi är tack vare de tidigare årens överskott mycket god, trots att den kommunandel som samlas in från kommunerna förblivit lika stor under flera års tid.

2. MUUTOKSET LIITON TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

2.1 MUUTOKSET LIITON HALLINNOSSA

Uusi valtuustokausi käynnistyi. Jäsenkuntien edustajainkokous valitsi 21.8.2017 uuden maakuntavaltuuston jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Valtuuston poliittinen jakauma vastaa kuntavaalien tulosta. Maakuntaudistuksen toteutuessa maakuntavaltuustojen kausi 2017-2021 päättyy kesken.

Luottamushenkilöorganisaatio (suluissa jäsenmäärät)

JÄSENKUNNAT (27) EDUSTAJAINKOKOUS			
MAAKUNTAVALTUUSTO (102)			
TARKASTUSLAUTAKUNTA (4)			
MAAKUNTAHALLITUS (19)			
Hankerahoitusjaosto (7)	Maankäyttöjaosto (7)	Saaristotoimikunta (16)	Kulttuuritoimikunta (11)
	Kielellisten palvelujen toimikunta (6)	Valintatoimikunta (6)	

Toimielimien jäsenet ja pöytäkirjat ovat nähtävissä sivustolla www.varsinais-suomi.fi

Talousarvion vastualueet (virasto-organisaatio)

MAAKUNTAJOHTAJA			
Maakuntaudistuksen toimeenpano			
Aluekehittäminen	Edunvalvonta ja kuntapalvelu	Maankäyttö ja ympäristö	Yhteiset toiminnot ja hallinto
Central Baltic -ohjelma		Valonia toiminnot	
Hanketoiminta			

Yhtenäisvirasto on hallinnollisesti jaettu neljään vastualueeseen: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kuntapalvelu, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto. Maakuntaudistuksen toimeenpano on kaikkien vastualueiden toimintasuunnitelmissa tärkeä tehtäväalue.

Central Baltic -ohjelman hallinnointi (mh 26.5.2014 § 89) on osa aluekehittämisen vastuualuetta, mutta ko. toiminta rahoitetaan ulkopuolisella, teknisen tuen rahoituksella. Hallinnointi jatkuu vuoteen 2022. Valonian toiminnot ovat osa maankäytön ja ympäristön vastuualuetta. Valonian kustannuspaikat ovat omakatteisia (mh 15.12.2014 § 214) ja perustoiminta rahoitetaan erillisellä kuntarahoituksella (45 senttiä asukas). Rahoitusso- pimus kuntien kanssa ulottuu vuoden 2020 loppuun. Vastuualueiden johtajat ovat kustannuspaikkojensa tilii- velvollisia.

Yhtenäisvirastomallin mukaisesti virastossa toimii useita vastuualuerajat ylittäviä teemakohtaisia asiantunti- jaryhmiä. Vuonna 2016 perustettiin tietopalveluryhmä, joka toimii edunvalvonnan ja kuntapalvelun vastuualu- eella. Hanketoiminnan tilivastuut määrätään maakuntahallituksen tekemän käynnistämispäätöksen yhtey- dessä.

2.2 MUUTOKSET LIITON TEHTÄVISSÄ JA TALOUDESSA

Toiminta-ajatus

- Kehitämme kokonaisvaltaisesti Varsinais-Suomesta menestyvää aluetta, jossa elämisen laatu on Suomen parasta.
- Ohjaamme ja tuemme aktiivisesti alueemme toimijoita kohti maakunnan yhteisesti sovittuja päämää- riä ja kokonaisetua demokraattiseen päätöksentekoon tukeutuen.
- Edistämme kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa sekä maakuntien välistä yhteistoimintaa. Olemme tunnustettu toimija koko Itä- meren alueella.

Avaintehtävät

Varsinais-Suomen liitto on 27 jäsenkunnan muodostama lakisääteinen kuntayhtymä, joka maankäyttö- ja rakennuslain mukaan hoitaa alueensa maakuntakaavoituksen ja alueiden kehittämislainsäädännön mu- kaan vastaa alueensa yleisestä kehittämisestä ja edunvalvonnasta.

Varsinais-Suomen liitto

- vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä ja erityisesti elinkeinoelämän toimintaedellytysten ke- hittämisestä yhteistyössä valtion viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa;
- osallistuu kansallisia rakennerahasto-ohjelmia koskevien ohjelmaehdotusten laatimiseen ja toi- meenpanoon yhdessä alueen muiden toimijoiden ja keskushallinnon kanssa laissa;
- edistää kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä sekä maakuntien välistä yhteistyötä ja yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa;
- hoitaa tehtäviinsä liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä;
- vastaa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta;

- vastaa alueellisten maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessista sekä laaja-alaisten vesi- ja jätehuoltoja sekä luonnonvarojen ja ympäristön koskevien maakunnallisten suunnitelmien laadinnasta sekä
- hoitaa muut laissa säädetyt tehtävät.

Varsinais-Suomen liitto hoitaa Central Baltic 2014 - 2020 -ohjelman hallinnoinnin jäsenvaltioiden (Suomi, ml. Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia) toimeksiannosta. Liitto hoitaa sekä hallinto- että tarkastusviranomaistehtävät, jotka jatkuvat vuoteen 2022.

Varsinais-Suomen liitolla on merkittävä tehtävä sote- ja maakuntauudistuksen esivalmisteluvaiheen koordinoimisessa ja uudistuksen alueellisessa valmistelussa.

Valonian (Varsinais-Suomen kuntien kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus) toiminnot siirrettiin vuoden 2015 alusta Turun kaupungilta Varsinais-Suomen liiton yhteyteen (mh 15.12.2014 § 214). Varsinais-Suomen kunnat osallistuvat Valonian perustoimintojen rahoitukseen 45 senttiä/asukas. Sopimus jatkuu vuoteen 2020. Suurin osa Valonian toimintojen rahoituksesta kerätään hankerahoituksella.

Varsinais-Suomi ja Satakunta muodostavat alueiden kehittämislainsäädännön mukaisen yhteistoiminta-alueen. Yhteistoimintasopimuksen (mh 23.11.2009 § 267) mukaan päätökset maakuntaohjelmiin sisällyttävistä yhteistoiminnan piiriin kuuluvista asioista tehdään maakuntavaltuustojen yhtäpitävillä päätöksillä. Päätökset maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmiin tai muihin alueiden kehittämiseen merkittävästi vaikuttaviin suunnitelmiin sisällyttävistä yhteistoiminnan piiriin kuuluvista asioista tehdään maakuntahallitusten yhtäpitävillä päätöksillä.

Maakuntaohjelmien ja niiden toimeenpanosuunnitelmien yhteiset, ylimaakunnalliset strategiset osat muodostavat pohjan tulosohjausprosessissa keskushallinnon kanssa. Liitto osallistuu elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) strategiasopimusten laadintaan ja vuosittaisia neuvotteluja käydään myös aluehallintoviranomaisen (AVI) kanssa.

Investoinnit

Vuodelle 2017 ei talousarviossa varauduttu investointeihin eikä niitä toimintavuonna myöskään tehty.

Maakuntauudistus

Maan hallitus päätti 5.7.2017 perustuslakivaliokuntaa kuultuaan jatkaa vuodella sote- ja maakuntauudistuksen valmistelua. Uuden aikataulun mukaan sote- ja maakuntauudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen ja maakuntavaalit järjestetään lokakuussa 2018. Lisäaika on vuonna 2017 käytetty täysimääräisesti uudistuksen valmisteluun.

Sote- ja maakuntauudistuksen lakipaketti on menossa eduskunnan käsittelyyn keväällä 2018. Sote- ja maakuntauudistuksen esivalmisteluvaihe jatkuu näin ollen kesäkuuhun 2018 asti. Maakunta-, sote- ja valinnanvapauslait käsitellään eduskunnassa yhtäaikaisesti. Perustuslakivaliokunta antaa

valinnanvapauslaista lausuntonsa maaliskuussa 2018. Laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista etenee eduskuntakäsittelyyn noin kuukautta myöhemmin kuin muut uudistusta säätelevä lainsäädäntö.

Valmistelun päärahoitusvastuu on valtiolla. Esivalmisteluvaiheessa valtionavustus kattaa 90 % valmistelun kustannuksista. Lakien voimaantultua kevätkaudella 2018 perustetaan maakunnat, jotka toimivat valtion rahoituksella. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelua varten muutosvalmistelulle perustettiin oma kustannuspaikka (mh 22.5.2017 § 80).

Uudistuksen valmistelua varten vuokrattiin syksyllä 2017 muutosvalmistelun käyttöön toimitila Ratapihankatu 36:sta. Toimitiloihin on sijoittuneena sote- ja maakuntauudistusta täysiaikaisesti valmistelevat henkilöt. Valmistelua tekevien henkilöiden määrän voidaan arvioida kasvavan nopeaa tahtia loppusyksystä 2017 aina järjestämisvastuun siirtoon asti 1.1.2020. Uudistuksen valmistelusta osa tapahtuu henkilökuntaa ja tehtäviä luovuttavissa organisaatioissa. Tästä syystä uudistuksen valmisteluun on varattava jatkosakin osa liiton henkilötyöpanoksesta.

Maakuntahallitus asetti 26.6.2017 uudistusta valmistelemaan väliaikaisen valmistelutoimielimen maakunta- ja voimaantulakiluonnosten mukaisesti. Väliaikainen valmistelutoimielin vastaa maakunnan perustamiseen liittyvistä talouden ja hallinnon päätöksenteosta siihen saakka kunnes uuden maakunnan maakuntavaltuusto on valittu ja sen asettama maakuntahallitus on aloittanut toimintansa. Väliaikainen valmistelutoimielin aloittaa toimintansa, kun sote- ja maakuntauudistuksen lakipaketti hyväksytään eduskunnassa.

3. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

3.1 TILIKAUDEN TULOS

Talousarvio 2017

Maakuntavaltuusto (mv 12.12.2016 § 24) päätti: 1) hyväksyä Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2017 ja taloussuunnitelman 2017 – 2019 2) että talousarvion 2017 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden ja 3) että maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2017 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman.

Maakuntahallitus (mh 27.2.2017 § 23) vahvisti Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2017 käyttösuunnitelman siten, että käyttötalouden tuottojen ja kulujen sitovuustasot ovat seuraavat: 1) Kuntarahoitteisilla kustannuspaikoilla tiliryhmätaso ja 2) Ohjelma- ja hankerahoitteisilla kustannuspaikoilla toimintakatetaso (0 euroa).

Maakuntavaltuusto (mv 11.12.2017 § 42) hyväksyi talousarvion 2017 tuloslaskelmassa tilikauden tulokseksi 180 000 euroa alijäämää.

Tilikauden 2017 tulos

TULOSLASKELMAN KESKEISET TUNNUSLUVUT			ulkoinen		
	TP2017	TA2017	TA/TP2017	TA/TP2017	TP2016
TULOSLASKELMA	Tilinpäätös	Talousarvio	%	euroa	Tilinpäätös
_Toimintatuotot	7 475 695	7 324 900	2,06	150 795	6 507 497
_Toimintakulut	-7 494 301	-7 494 900	-0,01	599	-6 323 556
TOIMINTAKATE	-18 606	-170 000	-89	151 394	183 941
VUOSIKATE	-18 475	-160 000	-88	141 525	184 246
TILIKAUDEN TULOS	-24 332	-180 000	-86	155 668	171 881

Tilikauden 2017 tulos osoittaa alijäämää 24 332,40 euroa, jolloin alijäämä talousarvioon verrattuna on 155 667,62 euroa vähemmän.

3.2 KÄYTTÖSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kuntarahoitteiset kustannuspaikat

Kuntarahoitteisen toiminnan kustannuspaikat katetaan pääosin jäsenkuntien maksuosuuksilla ja ne ovat maakuntahallitukseen nähden nettositovia tiliryhmätasolla. Maakuntavaltuuston (mv 11.12.2017 § 42) hyväksymän talousarvion 2017 tarkistuksen (266 000 euroa) perusteina olivat seuraavien tiliryhmien toteutuminen alle suunnitellun.

1. Palkat	76 000 euroa
2. Palvelujen ostot	172 000 euroa
2. Aineet ja tarvikkeet	10 000 euroa
3. Muut kulut	30 000 euroa

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuoden 2017 tarkistetun (mv 11.12.2017) talousarvion käyttötaloussuunnitelman toteutuminen tiliryhmätasolla kuntarahoitteisten kustannuspaikkojen osalta. Alkuperäinen (mv 12.12.2016) ja muutettu (mv 12.6.2017) talousarvio ovat oikeapuoleisissa sarakkeissa.

KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA	ulkoinen/sisäinen					
	mv 11.12.2017				mv 12.6.2017	mv 12.12.2016
KÄYTTÖTALOUS	TA2017	TP2017	TP/TA 2017	TP/TA2017	TA2017	TA2017
	Talousarvio	Tilinpäätös	%	€	Talousarvio	Talousarvio
TUOTOT						
Kuntien maksuosuudet	3 799 900	3 799 900	100,00	0	3 799 900	3 799 900
Myyntituotot	69 000	88 622	128,44	-19 622	60 000	60 000
Muut tuotot	82 000	196 739	239,93	-114 739	55 000	55 000
TUOTOT YHT.	3 950 900	4 085 261	103,40	-134 361	3 914 900	3 914 900
KULUT						
Henkilöstökulut	-2 531 800	-2 414 167	95,35	-117 634	-2 651 900	-2 651 900
Palvelujen ostot	-1 091 200	-1 193 513	109,38	102 313	-1 003 100	-953 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97 300	-82 733	85,03	-14 567	-133 300	-103 300
Vuokrat	-263 000	-260 139	98,91	-2 861	-327 000	-257 000
Muut toimintakulut	-137 600	-153 315	111,42	15 715	-155 600	-135 600
YHTEENSÄ	-4 120 900	-4 103 867	99,59	-17 033	-4 270 900	-4 100 900
TOIMINTAKATE	-170 000	-18 606	10,94	-151 394	-356 000	-186 000

Käyttötalouden toimintakate osoittaa 18 606 euron alijäämää, jolloin kuntarahoitteisten kustannuspaikkojen toimintakate toteutui talousarvioon (alijäämää 170 000 euroa) verrattuna 151 394 euroa yli suunnitellun.

Tiliryhmän "myyntituotot" arvioitua suurempi toteutuma (19 621,85 euroa) johtuu lounaseteleiden myynnin kasvusta (6 923,81 euroa), tilavuokran ja kirjanpito palvelun laskutuksesta hankkeilta (8 948,04 euroa) ja Turun kaupungin valtakunnallinen alue-ennakoinnin seminaarin yhteistoimintakorvauksesta (3 750 euroa).

Tiliryhmän "Muut tuotot" arvioitua suurempi toteutuma (114 738, 80 euroa) johtuu pääosin toimistopalvelujen laskutuksesta Maakuntaudistuksen valmistelun kustannuspaikoilta (6 066,87 euroa), VM:n

valtionavustuksesta muutosjohtajan ja suunnittelijan palkkakuluihin (70 334 euroa), ennakoitua suuremmasta toimistopalvelujen ja arvonlisäveron tuotosta hankkeilta (20 318,03 euroa), sekä KELAN työterveyshuollon korvauksista (18 019,90 euroa).

Tiliryhmän "Henkilöstökulut" toteutuma alle suunnittelun (117 633,50 euroa) johtuu liiton osallistumisesta maakuntaudistuksen valmistelun omarahoitukseen (10%) liiton työntekijöiden työpanoksena (44 078,58 euroa) ja muiden hankkeiden toimintaan, jotka kustannukset toisaalla lisäsivät tiliryhmän "Palvelujen ostot" toteutumaa. Säästö on tullut myös luottamushenkilöiden maksettujen palkkioiden osalta verrattuna talousarvioon (14 778,29 euroa).

Henkilöstökulujen toteutumaan on vaikuttanut myös eläkemenoperusteisten eläkemenojen suunniteltua pienempi toteutuma (30 655,92 euroa) ja sairausvakuutus/henkilöstökorvauksen määrä (17 394,07 euroa).

Tiliryhmän "Palvelujen osto" toteutuma yli suunnittelun (102 312,95 euroa) johtuu asiantuntijapalvelujen ostojen suunniteltua suuremmasta toteutumasta (9 366,35 euroa), käännöspalvelujen (10 121,92 euroa) ja kotimaan majoitus- ja ravitsemispalvelujen (28 690,41 euroa) ostojen kasvusta. Muut yhteistoimintaosuudet (71 624,22 euroa) ja terveystaloudet (12 150,35 euroa) ovat myös ylittäneet talousarvion. Mutta toisaalta muiden palvelujen ostojen toteutuma on ollut alle suunnittelun (esim. kv. matkakulut, vakuutukset, opetuspalvelujen osto, ilmoitukset ja markkinointi).

Ohjelma- ja hanketoiminnan kustannuspaikat

Central Baltic -ohjelman teknisen tuen käyttötalousarvio perustuu seurantakomitean päätöksiin. Valonian ja hanketoiminnan käyttötalousarviot muodostuvat maakuntahallituksen hankepäätöksistä. Hankkeiden päättyessä niiden toiminta ja tulokset raportoidaan maakuntahallitukselle.

OHJELMA- JA HANKETOIMINTA		ulkoinen/sisäinen		
KÄYTTÖTALOUS	TA2017	TP2017	TP/TA 2017	TP/TA2017
TUOTOT				
Myyntituotot	1 238 990	1 109 048	89,51	129 942
Tuet ja avustukset	3 130 843	2 605 769	83,23	525 074
Muut toimintatuotot	38 200	352	0,92	37 848
	4 408 033	3 715 168	84,28	692 865
KULUT				
Henkilöstökulut (V-S liitto)	-2 578 052	-2 432 319	94,35	-145 733
Muut toimintakulut	-1 829 981	-1 282 849	70,10	-547 132
YHTEENSÄ	-4 408 033	-3 715 168	84,28	-692 865
TOIMINTAKATE	0	0		

Ohjelma- ja hanketoiminnan kustannuspaikat toteutuivat suunnitellusti omakatteisina, jolloin niillä ei ole vaikutuksia tilikauden tulokseen.

Tilinpäätöksen tunnusluvut

Henkilöstön tunnusluvut	2017	2016				
Henkilöstökulut/henkilötyövuosi	56 354,49	55 280,94				
Henkilötyövuosimäärä (htv)	86	79				
Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016				
Toimintatuoto/Toimintakulut %	99,75	102,91				
Jäsenkuntien maksuosuudet/asukas	7,96	7,99				
Vuosikate euroa/asukas	-0,04	0,39				
Vuosikate/Poistot %	-315,41	1 489,98				
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015	2014	2013	Kertymä
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-18 475,00	184 246,33	116 548,00	58 445,00	-18 608,00	322 156,33
Kassan riittävyys (pv)	83,78	78,52				
Current ratio (maksuvalmius; hyvä yli 2)	1,77	1,98				
Taseen tunnusluvut	2017	2016				
Vieras pääoma %:a omasta pääomasta	130,28	101,65				
Omavaraisuusaste (hyvä yli 40 %)	60,56	66,30				
Omavaraisuusaste (hyvä yli 40 %), sis. toimeksiantojen varoja	9,88	12,89				
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	39,50					
Rahoitusvarallisuus €/asukas	2,27	2,32				
Suht. velkaantuminen (hyvä alle 40 %)	18,93	17,34				
Kertynyt yli-/alijäämä €	740 246,08	764 578,48				
Kertynyt yli-/alijäämä € /asukas	1,55	1,61				
Asukasmäärä	477 338	475 415				
Kassan riittävyys =	365pv * Rahavarat 31.12/ Kassasta maksut tilikaudella					
Omavaraisuusaste =	100*(oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennako)					
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	100*(Vieras pääoma- Saadut ennako+ Vuokravastuut)/Käyttötulot					
Rahoitusvarallisuus =	(saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset) - (vieras pääoma - saadut ennako) / asukasmäärä					
Suhteellinen velkaantuneisuus =	100* (vieras pääoma - saadut ennako)/käyttötulot					

3.3 MAAKUNTAHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Maakuntahallitus 19.3.2018 päättää:

1) hyväksyä Varsinais-Suomen liiton vuoden 2017 talousarvion käyttötalousuunnitelman tilinylitykset ja merkitä käyttötalouden toteutumisvertailun 1.1.2017 - 31.12.2017 tiedoksi.

2) esittää maakuntavaltuustolle vuoden 2017 tilikauden tuloksen hyväksymistä ja alijäämän 24 332,40 euroa siirtämistä oman pääoman alijäämätillille.

3) allekirjoittaa vuoden 2017 tilinpäätöksen ja päättää jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi.

4) saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen maakuntavaltuuston käsiteltäväksi

4. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

4.1 TIIVISTELMÄ

ALUEKEHITYS

Maakuntastrategia ja kumppanuustoiminta.

Maakuntastrategian ja erityisesti maakuntaohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden käynnistymistä ja toteutusta seurattiin kumppanuusbarometrin ja strategiatyössä mukana olleiden asiantuntijoiden arviointeihin perustuen. Älykkään erikoistumisen strategian päivytystä koskeva taustaselvitys käsiteltiin maakunnan yhteistyöryhmässä.

Ennakointi ja koulutus

Digi- ja robotisaatiota sekä elintarvikealan tulevaisuutta luotaava tulevaisuusfoorumi järjestettiin alkuvuodesta 2017. Klusteriperusteiset foorumit jatkoivat työtään erityisesti rakennus- ja kiinteistöalan, elintarvike- ja matkailualan ja meri- ja valmistavan teknologian sekä logistiikan aloilla. Lisäksi (osana tulevan maakuntaohjelman toteutusta) käynnistettiin Varsinais-Suomen ennakointiakatemia -nimellä kulkevan alueellisen kumppanuusmallin valmistelu. Keväällä 2017 järjestettiin Turussa valtakunnallinen alue-ennakoinnin vuosiseminaari.

MYR:n koulutusjaosto käsitteli ajankohtaisia koulutusasioita kuten II asteen ammatillisen koulutuksen reformia sekä PORE-kysymyksiä ja osallistui SILTA-sopimuksen valmisteluihin.

Kansainvälisyys

Yhteistyössä Turun kaupungin ja Smart Blue Regions -hankkeen kanssa järjestettiin Varsinais-Suomen meripäivä, jonka keskusteluista saatiin syötteitä kansalliseen Itämeri-strategian valmistelua varten. Yhteistyötä tiivistettiin muiden alueiden kv-asiantuntijoiden kanssa ja tuettiin kv-toimintojen näkyvyyttä ja roolia tulevissa maakunnissa.

Osallistuttiin Centrum Balticumin kanssa VNK:n merirahoituksen hakemiseen hankehakemuksen muodossa ja rahoitus saatiinkin. Uusi Eurooppa-toimiston päällikkö aloitti työnsä Brysselissä, yhteistyö aloitettiin ja päällikköä tutustutettiin alueeseen sekä liiton toimintaan.

Osallistuttiin aktiivisesti CPMR:n toimintaan hallituksessa, meriasioiden työryhmässä sekä Helsingissä lokakuussa 2017 järjestetyssä yleiskokouksessa. Meriasioiden työryhmä kokoontui Turussa ja Berliinissä.

Tall Ship Recessa järjestettiin edunvalvontavastaanotto puolalaisella Dar M - aluksella. Europe Directin toiminta jatkui toimintasuunnitelman mukaisesti sisältäen perustietopalvelujen ohella yleisökeskusteluja, messuosallistumisia ja tehokkaan EU-rahoitusviestinnän valmistelua. Haettiin ja saatiin uusi rahoitussopimus jatkosta seuraavalle kolmelle vuodelle (2018-2020).

Saaristo – ja maaseutuasiat, matkailu

Saaristotoimikunta terävoitti työtään ottamalla käyttöön ns. vuosikellon ohjamaan ja tarkentamaan vuotuista toimintaa. Toimintasuunnitelmaan lisättiin myös jokavuotinen kunta- ja sidosryhmäkysely valitusta teemasta, jolla tarkoitus on saada validia tietoa saariston tilasta kyseisen teeman osalta. Saaristomatkailun osalta pureuduttiin kansainväliseen matkailuun ja alueemme kilpailukyvyyn lisäämiseen järjestämällä seminaari, jossa erityisesti aasialaisten matkailijavirtojen houkuttelemisen oli keskeisenä teemana. Seminaari sai aikaan vilkastunutta keskustelua jatkotoimista tämän teeman ympärillä.

Maaseutuasioita seurattiin sekä Varsinais-Suomen maaseutuajaoston toimintaan osallistumalla että mm. järjestämällä pidempi palaveri maakunnan Leader-ryhmien kanssa. Palaverissa käytiin läpi ajankohtaiset asiat ml. maaseutuohjelmasta rahoitettujen Leader-hankkeiden määrä, teemat ja jatkosuunnitelmat. Lisäksi käytiin läpi luonto- ja virkistyskohteisiin liittyvät ajankohtaiset asiat.

Pohjoismaisessa saaristoyhteistyössä käynnistettiin normaalin toiminnan ohella kaksi suurempaa hanketta, joissa tutkitaan saaristoasumisen edellytyksiä yhtäältä elinolojen ja toisaalta asumisen ja ennen kaikkea rakentamisen suhteen.

Hanketoiminta

Kansallisen rakennerahasto-ohjelman (EAKR) neljännellä hakukierroksella rahoitettiin viisi hanketta, joista kaksi oli ylimaakunnallisia. Hankkeiden teemat tukivat vahvasti maakuntastrategian toimeenpanoa ja haun yleisiä painopisteitä.

Kansallisesta alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) –rahoituksesta järjestettiin kaksi hakukierrosta. Niissä saatiin yhteensä 17 hakemusta, joista tehtiin seitsemän myönteistä ja kymmenen kielteistä päätöstä. Lisäksi AIKolla rahoitettiin Turun kaupunkiseudun kasvusopimuksen toteuttamista tähän erikseen korvamerkityllä rahoituksella.

Tehtiin laaja kartoitus sitä, miten EU-varoja on kohdentunut maakunnan alueelle/eri toimijoille vuonna 2016. Seuranta tullaan toistamaan vuosittain.

Central Baltic-ohjelma

Central Baltic-ohjelman kolmas hakukierros saatettiin loppuun. Näin ollen vuoden loppuun mennessä hankkeita on hyväksytty 97 kpl ja rahoituksesta sidottu yli 91%. Ohjelmasta ja rahoitetuista hankkeista tiedottaminen mm. eritilaisuuksien (mm. Annual Event ja Euroopan yhteistyön päivä, 20.-21.9., Maarianhamina) ja projektitietokantojen kautta on ollut erittäin aktiivista. Hankkeet toimivat aktiivisesti ja raportoivat kustannuksiaan ohjelmalle. Ohjelma oli vuoden loppuun mennessä maksanut hankkeille jo yli 20% 115 miljoonan euron kokonaisbudjetistaan, eli noin 25 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 aikana ensimmäiset 10 rahoitettua hanketta myös päättyi.

Maakuntaudistuksen valmistelu

Aluekehitys- elinvoima ja rahoitustehtävien ja resurssien peruskartoitus on tehty, avoinna olevat kysymykset on pääosin kartoitettu ja kasvupalveluihin liittyviä osatehtäviä luonnosteltu. Tehtiin tiivistä yhteistyötä maaseutu- ja työvoima-alatyöryhmien kanssa mm. rajapintoihin ja yhteistyömahdollisuuksiin liittyen. Teemaan liittyen valmisteltiin myös rakennerahastoasioiden välittävän toimielimen tehtävien siirtoa ja annettu TEM:lle pyydetyt selvitykset. Työtä hidasti loppuvuonna merkittävästi epävarmuus kasvupalveluiden toteuttamismallia ja reunaehtoja kohtaan. Lopulliset linjaukset saatiin vasta alkuvuonna 2018.

MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

Maakuntastrategian toteuttaminen

Maakuntastrategian toteutumista on edistetty mm. järjestämällä useita maankäytön suunnittelun, liikenteen ja luonnonvarojen kumppanuusfoorumeita sekä osallistumalla aktiivisesti maakuntaohjelman toimenpiteitä toteuttavien hankkeiden valmisteluun. Osallistuttiin maakuntaohjelman päivitystyöhön, tarkistettu ohjelma hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.12.2017.

Maakuntakaavoitus

Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavaehdotuksesta pyydetty lausunnot maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen tultua toukokuussa voimaan. MRL:n mukainen viranomaisneuvottelu pidettiin elokuussa. Maakuntahallitus hyväksyi ja asetti kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville 15.12.2017-26.1.2018 väliseksi ajaksi. Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan valmisteluvaihe on edennyt suunnitellusti. Lähtötietoineistoa on koottu valmisteluvaiheen kuulemispaketiksi, vuoden aikana on laadittu mm. terminaali- ja virkistysalueselvitys.

Merialuesuunnittelu

Merialuesuunnittelun aloittamisesta on päätetty maakuntahallituksessa ja prosessia on esitelty Varsinais-Suomen liiton ja Satakuntaliiton maakuntahallitusten yhteiskokouksessa. Varsinais-Suomen liitto toimii suunnitelmaa laativien rannikon maakuntien liittojen ja ympäristöministeriön välisen yhteistyön koordinaattorina. Koordinaatiolle on saatu Euroopan meri- ja kalatalousrahaston hankerahoitus, jolla on myös palkattu liittoon yhteistyön koordinaattori. Vuoden aikana on valmisteltu ja aloitettu useita merialuesuunnittelua tukevia yhteistyöhankkeita.

Liikennejärjestelmätyö

Liikennejärjestelmätyössä on keskitytty liikennestrategian ja Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman edistämiseen. Maakunnallisen liikennejärjestelmätyön seurantaryhmä kokoontui touko- ja marraskuussa. Vuonna 2017 keskityttiin maakunnan liikenteen tilan kehityksen seurantaan.

Liiton vetämää Turun kaupunkiseudun jatkuvaa liikennejärjestelmätyötä on tehty ohjaus-, työ- ja alatyöryhmissä. Helmikuussa järjestettiin maakunnallinen jalankulkufoorumi, ja osallistuvista menetelmistä järjestettiin kaksi pienimuotoisempaa foorumia Turun seudun toimijoille. Lisäksi on osallistuttu Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksen seurantaan ja Lounaistiedossa julkaistavien seurantaindikaattoreiden määrittelyyn osana Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyötä.

Hanketoiminta

Vastuualueella vuonna 2017 käynnissä olivat hankkeet: SmartBlueRegions, Circwaste, Civitas Eccentric, Virkistys- ja luontomatkailukohdetieto avoimeen käyttöön -hanke, Varsinais-Suomen kaupunkiseutujen ylijäämä- ja uusiomaa-ainesselvitys, Plan4Blue sekä Merialuesuunnittelun lähtötiedot- ja koordinaatio -hanke.

Valonia

Valonian hanketoiminta vuonna 2017 oli vilkasta. Vuoden alussa julkaistiin kiertotalouden alueellinen tiekartta sekä Kiertotalouden Varsinais-Suomi -sivusto, joiden myötä käynnistettiin aktiivinen sidosryhmätyö kiertotalouden edistämiseksi koko maakunnassa.

Liikkumisen ohjaus -hankkeissa toteutettiin mm. työmatkaliikkumiskyselyitä ja kestävän liikenteen kehittämiskyselyitä sekä järjestettiin osallistamistilaisuuksia. Keväällä päättyneessä Passi-hankkeessa parannettiin liikennepalvelujen saavutettavuutta Pöytyällä toteuttamalla reaaliaikainen karttanäkymä kunnan kutsupohjaiseen asiointiliikenteeseen.

Hakku2017-hankkeessa neuvottiin uuden jätevesiasetuksen myötä erityisesti ranta- ja pohjavesialueilla asuvia kiinteistön omistajia. Ylivuotojen parempi hallinta -hankkeessa laadittiin ympäristöriskianalyysi TSP Oy:n verkostoalueen jätevedenpumppaamoille ja kerättiin tietoa kehittämistarpeista ylivuotojen vähentämiseksi sekä yhteistoiminnan syventämiseksi verkostoalueella. Virtavesien kunnostushankkeessa kunnostuksia toteutettiin 5 vesistössä 7 eri kohteessa.

Virkistysaluehankkeessa suunniteltiin reitti-, kohde- ja aluetiedon tallentamiseen ja ylläpitoon tarvittavaa työkalua, jonka avulla reittejä ylläpitävät tahot voivat lisätä aineistoon puuttuvia tietoja.

ELLE – Energiaan liittyvä liiketoiminnan käynnistäminen Varsinais-Suomessa -hankkeessa käynnistettiin kiinteistöjen energiatehokkuuteen liittyvä yhteistyö kuuden kunnan kanssa.

Ympäristökasvatushankkeita käynnistyi syksyllä kaksi: Multaa ja Mukuloita – ruoan ja ravinteiden kierto varhaiskasvatuksen opetuksessa sekä Koulujemme lähivedet-hanke.

Ruoan alkutuottajia ja jatkojalostajia aktivoidaan yhteistyöhön toistensa sekä julkisen sektorin kanssa lähiruuan edistämiseksi Tarjousosaamista ruoantuottajille-hankkeessa.

Lisäksi haastettiin Lounais-Suomen kunnat hiilineutraaleiksi ja laadittiin tilannekatsaus alueen energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden toteutumisesta, laadittiin vesiensuojelun hoito- ja kunnostussuunnitelmia sekä tehtiin lähdekartoituksia, järjestettiin kiertotalousseminaari opettajille ja kasvattajille ja valmisteltiin uusia hankkeita.

EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU

Toimintavuoden edunvalvontaa leimasi maakunnan positiivinen elinkeinoelämän vire. Edunvalvonnassa onnistuttiin valtion suuntaan saamalla positiivinen rakennemuutos -teema kansalliselle agendalle. Valtion lisätalousarvion määrärahat kohdentuivat pääasiassa Varsinais-Suomeen.

Lounais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen kasvun esteitä ja kehityksen pullonkauloja etsittiin selvityshenkilöillä. Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen nimesi selvityshenkilöksi Jari Jokisen, jonka toimeksiantona oli pohtia keinoja, miten koulutuksella vastataan taantumän jälkeisen positiivisen rakennemuutoksen osaamistarpeisiin. Elinkeinoministeri Mika Lintilä pyysi Esko Ahon Varsinais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen selvityshenkilöksi. Ahon tehtävänä oli etsiä keinoja helpottamaan alueen rekrytointeja ja työvoiman liikkuvuutta. Jokisen keskeisin esitys oli verkostomainen FiTech-yhteistyöyliopistomalli, joka käynnistyi toimintavuoden lopulla. Selvityshenkilö Ahon raportti piti paikallisen kriittisen osaamispääoman rakentamista elintärkeänä Lounais-Suomen teknologiateollisuuden kilpailukyvyllä. Aho korosti, että onnistuminen edellyttää alueen omien ja kansallisten toimien tehokasta yhdistämistä. Hän esitti siltasopimuksen laatimista Lounais-Suomen ja valtion välille. Siltasopimus on valtion ja Lounais-Suomen yhteinen prosessi, jossa molemmat osapuolet sitoutuvat mahdollisuuksien mukaan edistämään kasvun mahdollisuuden hyödyntämistä. Siltasopimuksen valmistelu käynnistettiin toimintavuonna, ja valmistuu vuonna 2018.

Liiton tietopalveluja ylläpidettiin vuosikellon mukaisesti: maakuntavaltuuston kokouksiin tuotettiin keväällä ja syksyllä laaja Maakunnan tila -katsaus, maakuntahallitukselle laadittiin kuukausittain suppeampi tilastoanalyysi ja tilastoseurannan ylläpito ja analyysien viestintä Twitterissä oli jatkuvaa. Liiton tietopalvelujen keskeisen viestintäkanavan Lounaistieto.fi-alue-tietopalvelun uudistaminen käynnistettiin. Uudistamisen yhteydessä tullaan uusimaan koko Lounaistieto-sivusto sekä päivittämään karttapalvelu uuteen versioon, mikä mahdollistaa uusien toiminnallisuuksien hyödyntämisen liiton tietoviestinnässä. 6Aika avoin data ja rajapinnat -hanke saatettiin onnistuneesti loppuun, ja hankkeen tuotoksena käynnistettiin Lounais-Suomen avoimen datan dataportaalin käyttöönotto.

Suomen itsenäisyyden juhlavuoden alueellista toteutusta, koordinoitua ja viestintää jatkettiin. Avustuksia myönnettiin 23 hankkeelle yhteensä 55 000 €.

4.2. LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

Toiminta-ajatus

Liiton luottamushenkilöhallinto huolehtii demokraattisesta päätöksenteosta ja ohjauksesta. Luottamushenkilötoimielimien toimikausi on kunnallisvaalikausi.

Luottamustoimielimet

Kattava luettelo luottamustoimielinten jäsenistä ja kokousmääristä on liiteasiakirjassa "Luottamustoimielimet ja edustukset sekä henkilökuntaluettelo vuodelta 2017". Luottamustoimielimien pöytäkirjat löytyvät sivulta www.varsinais-suomi.fi

Edustajainkokous

Edustajainkokous on kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti liiton toimielin ja sen tehtävänä on valtuustokausittain valita jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Edustajainkokous kokoontui vuoden aikana kerran.

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuusto ylimpänä päättävänä elimenä kokoontui toimintavuoden aikana 3 kertaa: 1) Tilinpäätösasiat ja muut ajankohtaiset asiat 12.6.2017, 2) Uusi maakuntavaltuusto järjestäytyi ja valitsi mm. uuden maakuntahallituksen 18.9.2017 ja 3) Talousarvio ja muut ajankohtaiset asiat 11.12.2017. Maakuntavaltuuston puheenjohtajana uudella kaudella jatkaa Pekka Myllymäki.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta työskenteli laatimansa tarkastussuunnitelman mukaisesti ja kokoontui toimintavuoden aikana 6 kertaa. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja arvioivat ja tarkastivat toimintavuoden 2016 talouden ja hallinnon tehokkuuden ja tuloksellisuuden. Tarkastuslautakunta laati 10.5.2017 arvointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuslautakunnan 2013-2016 puheenjohtajana toimi Marja Jalli. Maakuntavaltuusto valitsi 18.9.2017 uuden tarkastuslautakunnan kaudelle 2017-2019. Uuden tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on Tuula Hällfors-Laaksonen.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitus toimeenpano- ja hallintoelimenä kokoontui toimintavuoden aikana 10 kertaa. Maakuntahallitus seurasi ja ohjasi maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteiden toteutumista sekä maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa. Lisäksi hallitus päätti maakuntajohtajan esittelystä liiton toimenpiteistä, lausunnoista ja kannanotoista. Maakuntahallitus toimi liiton edunvalvojana ja edusti liittoa ulospäin. Maakuntavaltuusto valitsi 18.9.2017 uuden maakuntahallituksen nelivuotiskaudeksi. Maakuntahallituksen puheenjohtajana jatkaa Ilkka Kanerva.

Hankerahoitusjaosto

Hankerahoitusjaosto käsitteli kansalliseen rakennerahasto-ohjelmaan (EAKR) sekä kansallisesta alueellisen innovaatiot ja kokeilut (AIKO) rahoitukseen saapuneet hakemukset. Rakennerahasto-ohjelmasta jaosto esitti maakuntahallitukselle viisi myönteistä hankepäätöstä (tukiosuus 863 000 euro) , joista kaksi oli ylimaakunnallisia hankkeista. AIKO -rahoituksesta jaosto käsitteli seitsemän myönteistä (tukiosuus 331 000 euroa) ja kymmenen kielteistä päätöstä.

Hankerahoitusjaosto kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa. Kahdessa ensimmäisessä kokouksessa puheenjohtajana toimi Tiina Perho ja syksyllä valitun uuden kokoonpanon puheenjohtaja on Saija Karnisto-Toivonen.

Maankäyttöjaosto

Maankäyttöjaosto antaa lausuntoja ja valmistelee maakuntakaavoja. Maankäyttöjaosto on kokoontunut 7 kertaa. Maankäyttöjaoston puheenjohtajana oli kaudella 2013-2016 Riitta Lehtinen ja uudella kaudella Juha Rantasaari.

Saaristotoimikunta

Saaristotoimikunnan toimintaa ohjasi ns. vuosikello, joka laaditaan erikseen jokaiselle vuodelle. Toimikunta seurasi saaristoliikenteen ja saaristomatkaillen kehittymistä sekä otti kantaa tärkeisiin saaristoon liittyviin ajankohtaisiin kysymyksiin, joista keskeisimpiä oli yksityistielain uudistaminen. Toukokuussa 2017 Saaristotoimikunta järjesti saaristomatkaillen ajankohtaisseminaarin, jossa erityisesti aasialaisten matkailijoiden houkuttelevuus oli keskeisenä teemana. Lisäksi saaristotoimikunta toteutti saariston keskeisille toimijoille osoitetun kyselyn, jossa pyydettiin vastauksia saariston tärkeimmistä kehittämiskohteista sekä niistä seikoista, jotka tekevät mahdolliseksi vakinaisen asumisen saaristossa. Kyselyssä tartuttiin myös tiettyihin yleisiin ilmapiiirikysymyksiin, jotka vaikuttavat saariston kehittämiseen ja asuttuna pitämiseen (esim. ilmapiiri koskien vakituista asumista, saaristoliikennettä, ympäristöä).

Saaristotoimikunta kokoontui toimintavuoden aikana viisi kertaa. Neljässä ensimmäisessä puheenjohtajana toimi Vilhelm Junnila ja syksyllä valitun uuden kokoonpanon ensimmäisessä kokouksessa Heidi Loukiainen.

Kulttuuritoimikunta

Toimikunnan tärkeimpiä tehtäviä oli Suomi 100 -juhlavuoden hankkeiden arviointi ja esityksen tekeminen rahoitettavista hankkeista. Aurora-mitaleja myönnettiin juhlavuoden kunniaksi kolme, ja toimikunta teki mitalien saajista ehdotuksen maakuntahallitukselle. Kulttuuritoimikunta seurasi aktiivisesti maakuntauudistuksen valmistelua kulttuurin näkökulmasta. Toimikunnan toimeksiannosta virasto järjesti kunnille, luottamushenkilöille, sekä kulttuurin ja hyvinvoinnin parissa työtä tekeville keskustelutilaisuuden ”Kuin klaarata -kulttuuri uusissa kunnissa ja maakunnissa”. Kulttuuristrategian toteuttamisen seuranta oli toimikunnan keskeinen tehtävä. Strategian tunnettuuden lisäämiseksi, käytettävissä olevat resurssit huomioiden, päädyttiin liiton blogissa julkaistavaan kirjoitussarjaan, joka käsitteli hyviä, strategiaa toteuttavia konkreettisia esimerkkejä eri puolilta maakuntaa.

Kulttuuritoimikunta kokoontui 3 kertaa vuonna 2017. Toimikunnassa on 11 jäsentä ja puheenjohtajana toimi Henri Terho.

Kielellisten palvelujen toimikunta

Toimikunnan keskeinen tavoite oli seurata maakunta- ja sote-uudistusta kielellisten palvelujen näkökulmasta. Uudistuksen viivästymisen vuoksi päätettiin järjestää kielellisten palvelujen toimikunnan miniseminaari teemalla ”Kielelliset palvelut ja maakuntauudistus, kotimaisten kielten asema maakunta- ja sote-uudistuksessa”. Åbo Akademin prof. Markku Suksin kanssa sovittiin alustavasti seminaarin järjestämisestä keväällä 2018.

Kielellisten palvelujen toimikunta ei pitänyt ns. vanhalla kokoonpanolla kokouksia vuonna 2017. Puheenjohtajana syksyyn 2017 saakka toimi Kim Lindstedt ja syksyllä valitun uuden kokoonpanon puheenjohtajana Heidi Hulden.

Valintatoimikunta

Valintatoimikunta valmistelee Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien ja muiden maakunnallisten luottamustoimielimien jäsenvalintoja siten, että kuntalain, tasa-arvolain ja sopimusten edellyttämät edustavuuskriteerit täyttyvät. Valintatoimikunta koostuu maakuntahallituksessa edustettuina olevien puolueiden toiminnanjohtajista. Valintatoimikunta 2013-2016 kokoontui kuusi kertaa ja uusi valintatoimikunta kerran. Valintatoimikunnan puheenjohtajana jatkoi Juha Rantasaari.

4.3 YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO

Toiminta-ajatus

Liiton hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta ja kirjanpidosta, IT-palveluista ja arkistotoimesta sekä hankinnoista siten, että luottamushenkilöhallinto ja viraston vastualueet pystyvät parhaalla mahdollisella tavalla toteuttamaan niille asetetut tavoitteet ja tehtävät. Erityisinä vastuualueina ovat maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen esityslistat ja pöytäkirjat sekä liiton talouteen liittyvät suunnittelu ja seurantatehtävät.

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2017
Henkilöstösuunnitelman päivitys vuosille 2017 - 2018. Muutostuki ja -viestintä yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa	Erityistä huomiota kiinnitetään henkilöstön terveydelliseen toimintakykyyn ja työhyvinvointiin. Henkilöstöpolitiikan kehittämisen painopisteitä ovat: 1) työtehtävät ja toimintamallit, 2) tasa-arvo ja yhdenvertaisuus 3) työyhteisötaidot, 4) terveydellinen toimintakyky ja 5) sisäinen viestintä.	Henkilöstösuunnitelma päivitetään syksyllä 2018. HRS:n ”Menestys syntyy ihmisistä” -koulutus henkilöstölle (3 krt) ja johtoryhmälle. Työyhteisöpäivä 15.11.2017: kehityskeskustelujen tulokset ja työyhteisötaitojen koulutusta. Maakuntauudistukseen liittyen henkilöstölle on pidetty info-tilaisuuksia. Sisäiseen viestintään on otettu käyttöön Yammer-sovellus. Virastossa on otettu käyttöön ideaseinä.
Riskien hallinnan, sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä työsuojelun menettelytapojen kehittäminen Uuden kuntalain edellyttämät toimenpiteet	Maakuntauudistuksen toimenpanon rinnalla edelleen kehitetään liiton riskien hallinnan, sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä työsuojelun menettelytapoja. Kuntalain (2015) muutokset edellyttävät mm. perussopimuksen ja hallintosäännön muutoksia.	Maakuntahallitus vahvisti liiton tilinpäätöksen 2016 ja myönsi tarvittavat vastuuvapaudet. Sidonnaisuusrekisteri otettiin käyttöön ja sidonnaisuusilmoitukset vietiin maakuntavaltuustolle tiedoksi. Liiton hallintosääntö ja perussopimus on päivitetty vastaamaan uutta kuntalainia.
Maakuntauudistuksen esivalmistelu	Esivalmisteluvaiheessa luodaan edellytyksiä tehtävien ja omaisuuden siirtämiselle uusille maakunnille sekä uusien maakuntien toiminnan käynnistämiseksi	Kuntien taitoalta on tilattu TAHE-palveluselvitys (MH 27.3.2017) Maakuntauudistuksen esivalmisteluun budjetoitiin lisää rahaa ja kirjanpitoon perustettiin oma kustannuspaikka (MH 24.2. 2017 §23 ja 22.5.2017 § 80). Muutosorganisaatio otti käyttöön omat tilat syksyllä 2017.

4.4 ALUEKEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Aluekehittämisellä parannetaan maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja pyritään lisäämään maakunnan kilpailukykyä. Maakunnan aluekehittämistyö tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin ja erityisesti osaaminen, elinkeinotoiminnan ja työllisyyden vahvistaminen sekä kestävä kehitys ovat Varsinais-Suomen aluekehittämisen keskeisiä elementtejä. Kansainvälisellä verkostoyhteistyöllä lisätään maakunnan tunnettavuutta ja edistetään maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana. Aluekehitystyö pohjautuu laaja-alaiseen ja vuorovaikutteiseen yhteistyöhön jäsenkuntien, valtion aluehallintoviranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Tässä yhteistyössä maakunnan toimijat määrittelevät kehitystavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi ja samalla sitoutuvat omalta osaltaan niiden toteutukseen. Työkaluina aluekehittämisessä käytetään mm. EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2017
Kumppanuusstrategian (maakuntasuunnitelma 2035+ ja maakuntaohjelma 2014-2017) päivittäminen ja toimenpiteiden ja alueelle kohdistuvan rahoituksen toteutumisen seuranta.	Maakuntauudistusprosessista johtuen strategian päivitys laaditaan kevennetyllä menetelmällä (ns. muutosmaakuntaohjelma). Tuetaan päivitetyn maakuntaohjelman toimenpiteiden käynnistymistä. Sisällöllisinä painopisteinä ovat erityisesti koulutukseen/ennakointiin, kansainvälisyyteen ja alueen elinvoimaisuuteen sekä matkailuun ja älykkääseen erikoistumiseen liittyvien suorien toimenpiteiden tai niihin liittyvien hankkeiden käynnistyminen. Keskeisinä keinoina ovat hankekumppanuuksien luominen, omien rahoitusmahdollisuuksien (Euroopan aluekehitysrahasto, Central Baltic kansallinen vastinrahoitus) hyödyntäminen ja toisaalta informaation jakaminen ulkoisista rahoitusmahdollisuuksista.	Päivitetty maakuntaohjelma vuosille 2018-2021 hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa. Selvitys maakunnan alueelle kohdistuneen ulkoisen EU-rahoituksen määrästä vuoden 2016 osalta valmistui. Selvityksen tuloksia on esitelty laajasti ja se tullaan toistamaan säännöllisesti seuraavina vuosina. Rahoitusinformaation jakamista alueen toimijoille tehostettiin ja tiedotuksessa on käytetty hyväksi erityisesti some- viestintää. Myös rahoitukseen liittyviä infotilaisuuksia on järjestetty. Kumppanuusbarometri toteutettiin syksyllä 2017.
Uuden Central Baltic Interreg-ohjelmakauden 2014 - 2020 tehokas ja vaikuttava hallinnointi ja toimeenpano. Edellisen ohjelmakauden 2007 - 2013 asianmukainen sulkeminen.	Ohjelmasta ja sen rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen, kolmannen hakukierroksen avaaminen ja sujuva hankearviointiprosessi. Toiminnallisena painopisteenä erityisesti hankkeiden tukeminen ja tuloksista ja vaikuttavuudesta tiedottaminen. Sähköisen tietokantajärjestelmän (eMS) häiriötön käyttö ja valmistautuminen ohjelman väliarviointiin	Kolmas hakukierros suljettiin. Hakemuksia saatiin 92 eli moninkertaisesti käytettävissä olevaan myöntövaltuuteen nähden. Vuoden 2017 aikana hyväksyttiin rahoitettavaksi 9 pienhanketta sekä 23 tavallista hanketta. Ohjelman sidonta-aste on 91 %, joka on merkittävästi korkeampi kuin muilla rajat ylittävillä ohjelmilla keksimäärin. Maksatusten käsittely etenee suunnitellusti ja aikarajojen puitteissa. Maksatuksista on toteutunut yli 25 %, joka sekin on selvästi yli keskiarvon. Sähköisen

		tietokantajärjestelmän (eMS) toimintavarmuuteen kiinnitetty huomiota ja siihen liittyviä tukipalveluja on lisätty.
Maakuntauudistuksen valmistelu	Valmistelussa kartoitetaan, yhteen sovitaan ja kehitetään maakuntauudistuksessa uudelle maakunnalle siirtyviä aluekehitykseen liittyviä tehtäväkokonaisuuksia yhteistyössä muiden viranomaisten (mm. ELY, AVI) ja kuntien kanssa.	Aluekehitys- elinvoima ja rahoitus-tehtävien ja resurssien peruskartoitus on tehty, avoinna olevat kysymykset kartoitettu ja kasvupalveluihin liittyviä osatehtäviä luonnosteltu. Tehtiin tiivistä yhteistyötä maaseutu- ja työvoima-alatyöryhmien kanssa mm. rajapintoihin ja yhteistyömahdollisuuksiin liittyen. Teemaan liittyen on valmisteltu myös rakennerahastoasioiden välittävän toimielimen tehtävien siirtoa ja annettu TEM:lle pyydetyt selvitykset. Työtä hidasti loppuvuonna merkittävästi epävarmuus kasvupalveluiden toteuttamismallia ja reunaehtoja kohtaan. Lopulliset linjaukset saatiin vasta alkuvuonna 2018.

4.5 MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

Toiminta-ajatus

Maakunnan suunnittelun lähtökohtana on maankäyttö- ja rakennuslain toteuttaminen maakuntatasolla. Suunnittelun tavoitteena on maakunnan vetovoiman ja tasapainoisen kehityksen edistäminen. Tavoitteiden määrittelyssä sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Suunnittelulla luodaan edellytykset alueen erityisarvoille rakentuvalla hyvällä asuin- ja toimintaympäristöllä ja elämisen laadulle.

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys ja aluerakenne. Maakuntakaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueidenkäytön suunnitel-maksi. Maakunnan muuhun suunnitteluun synkronoidulla liikennejärjestelmätyöllä edistetään alueen toiminnallista rakennetta.

Hankkeisiin ja eri sektoreiden yhteistyöhön aktiivisesti osallistumalla edistetään maakunnan keskeisten tavoitteiden toteutumista, tuetaan maakunnan ja kuntien suunnittelussa ja kehittämisessä tarvittavaa tietoa sekä tuetaan maakunnan toimijoita parantamaan ympäristövastuullisuuttaan (Valonia).

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2017
Seurataan maakuntastrategian, sen tavoitteiden ja aluerakenteellisen	Osallistutaan maakuntastrategian päivitykseen.	Tehty maakuntaohjelman toimenpiteiden päivitystä strategian alkuperäisissä

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2017
vision toteutumista ja edistetään niitä maakuntakaavoituksella ja liikennejärjestelmätavoilla pää-tavoitteena maakunnan vetovoiman ja kilpailuky-vyn kehittäminen. Vastataan alueellisten laaja-alaisten ympäristöä ja kiertotaloutta koskevien suunnitteluprosessien yhteensovittamisesta maakunnan muuhun suunnitteluun.	Pyydetään taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavaehdotuksesta lausunnot, asetetaan ehdotus nähtäville ja vietään se edelleen maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi. Asetetaan luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto nähtäville. Aloitetaan uusi lakisääteinen merialuesuunnittelu. Osallistutaan viranomaisyhteistyöhön ja muuhun sidosryhmätyöskentelyyn alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Kehitetään maankäytön, palveluiden ja liikenneinfran kysymyksiä käsittelevää kumppanuusfoorumitoimintaa. Hyödynnetään luonnonvarafoorumi-työtä vaihemaakuntakaavan valmistelussa ja kiertotalouden edistämässä. Valmistellaan lausuntoja kuntakaavoista sekä muista alueellisista ja valtakunnallisista suunnitelmista ja hankkeista. Kehitetään suunnitelmien edistämisen- ja seurantamenetelmiä ja täydennetään suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa. Kehitetään strategian, maakuntakaavan ja liikennejärjestelmän edunvalvonta- ja toteuttamismenetelmiä. Valmistellaan alueellinen kiertotalouden tiekartta yhdessä Valonian kanssa.	valmisteluryhmissä. Tarkistettu ohjelma hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.12.2017. Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavaehdotuksesta pyydetty lausunnot, joita saatiin 37 kpl. Maakuntahallitus asetti kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville 15.12.2017-26.1.2018 väliseksi ajaksi. Luonnonarvojen ja -varojen vmk:n valmisteluvaihe on edennyt suunnitellusti. Lähtötietoaineistoa on koottu valmisteluvaiheen kuulemispaaketiksi, laadittu mm. terminaali- ja virkistysalueselvitys. Merialuesuunnittelun aloittamisesta päätetty MKH:ssa. Palkattu liittoon rannikon liittojen yhteinen yhteistyön koordinaattori. Aloitettu merialuesuunnittelua tukevia hankkeita. Koordinaatioryhmä kokoontui vuoden aikana 12 krt. Osallistuttu kaavojen viranomaisneuvotteluihin ja työkokouksiin. Maankäyttöjaosto on koontunut 7 kertaa. Maankäyttöjaosto ja maakuntahallitus ovat käsitelleet yhteensä 65 (39 + 26) vastuualueella valmistettua lausuntoa/asiaa. Osallistuttu Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksen seurantaan ja seurantaindikaattoreiden määrittelyyn. Maakunnallisen LJ-työn seurantaryhmä kokoontui touko- ja marraskuussa. Turun kaupunkiseudun jatkuva liikennejärjestelmätöitä on tehty ohjaus-, työ- ja alatyöryhmissä (kokouksia 3+6+11). Järjestetty kolme liikennetee- maista suunnittelufoorumia. Alueidenkäytön yhteistyöryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Suunnittelufoorumeita ml. liikennejärjestelmä- ja luonnonvarafoorumit yht. 6 kpl.
Valmistellaan ja toteutetaan yhteistyöhankkeita ja tuotetaan selvityksiä	Osallistutaan aktiivisesti maakunnan suunnitteluun liittyviin kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin ja	Käynnissä olleet hankkeet: SmartBlueRegions, Circwaste, Civitas Eccentric, Virkistys- ja luontomatkatko-kohtetietoa avoimeen käyttöön, Varsinais-Suomen

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2017
maakunnan suunnittelun ja kehityksen tarpeisiin.	niiden valmisteluun maakunnan, naapuriliittojen ja Itämeren alueella. Painopisteinä ovat maakunnan tavoitellun kehityksen edistäminen, aluerakenteellisen aseman vahvistaminen (Pohjoinen kasvuvyöhyke / Tukholma-Pietari -akseli), liikenne ja logistiikka sekä maakunnan kestävä kehitystä, ympäristön- ja vesiensuojelua edistävät hankkeet ja merialuesuunnittelu. Toteutetaan hankkeiden ja eri yhteistyömallien avulla Varsinais-Suomen kestävä kehityksen 2015 - 2020 -ohjelmaa. Toimitaan alueellisten yhteistyöryhmien (alueidenkäytön yhteistyöryhmä, palveluverkkotyöryhmä, tulvatyöryhmät sekä luonnonvarafoorumi) vetäjänä.	kaupunkiseutujen ylijäämä- ja uusiomaainesselvitys, Plan4Blue sekä Merialuesuunnittelun lähtötiedot- ja koordinaatiohanke. Valonian hanketoiminta vuonna 2017 oli vilkasta. Vuoden alussa julkaistiin kiertotalouden alueellinen tiekartta sekä Kiertotalouden Varsinais-Suomi -sivusto. Liikkumisen ohjaus -hankkeissa toteutettiin mm. työmatkaliikkumiskyselyitä ja kestävä liikenteen kehittämiskyselyitä sekä järjestettiin osallistamistilaisuuksia. Passihankkeessa parannettiin liikennepalvelujen saavutettavuutta Pöytyällä. Hakku2017-hankkeessa neuvottiin uuden jätevesiasetuksen myötä erityisesti ranta- ja pohjavesialueilla asuvia kiinteistön omistajia. Ylivuotojen parempi hallinta -hankkeessa laadittiin ympäristöriskianalyysi TSP Oy:n verkostoalueen jätevedenpumppaamoille ja kerättiin tietoa kehittämistarpeista ylivuotojen vähentämiseksi sekä yhteistoiminnan syventämiseksi verkostoalueella. Virtavesien kunnostushankkeessa kunnostuksia toteutettiin 5 vesistössä 7 eri kohteessa. Virkistysaluehankkeessa suunniteltiin reitti-, kohde- ja aluetiedon tallentamis- ja ylläpitotyökalua. ELLE – Energiaan liittyvä liiketoiminnan käynnistäminen Varsinais-Suomessa -hankkeessa käynnistettiin kiinteistöjen energiatehokkuuteen liittyvä yhteistyö kunnan kanssa. Ympäristökasvatushankkeita käynnistyi syksyllä kaksi: Multaa ja Mukuloita – ruoan ja ravinteiden kierto varhaiskasvatuksen opetuksessa sekä Koulujemme lähivedet-hanke. Ruoan alkutuottajia ja jatkojalostajia aktivoidaan yhteistyöhön toistensa sekä julkisen sektorin kanssa lähiruuan

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2017
		edistämiseksi Tarjousosaamista ruoantuottajille-hankkeessa. Lisäksi haastettiin Lounais-Suomen kunnat hiilineutraaliksi ja laadittiin tilannekatsaus alueen energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden toteutumisesta, laadittiin vesiensuojelun hoito- ja kunnostussuunnitelmia sekä tehtiin lähdekartoituksia, järjestettiin kiertotalousseminaari opettajille ja kasvattajille ja valmisteltiin uusia hankkeita.
Maakuntauudistuksen valmistelu.	Valmistelussa kartoitetaan, yhteen sovitetaan ja kehitetään maakuntauudistuksessa uudelle maakunnalle siirtyviä maankäytön, liikenteen ja ympäristön suunnitteluun liittyviä tehtäväkokonaisuuksia yhteistyössä muiden viranomaisten (mm. ELY, AVI) ja kuntien kanssa.	Osallistuttu maakuntauudistuksen valmisteluun mm. suunnitteluun, liikenteen ja ympäristön alatyöryhmässä, joka kokoontui 6 kertaa (väliraportti 6/2017). Osallistuttu valtakunnalliseen valmisteluun mm. ympäristöhallinnon hankkeisiin liittyvissä työpaikoissa ja seminaareissa.

4.6 EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELU

Toiminta-ajatus

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen tavoitteena on valvoa maakunnan etuja kansallisesti ja kansainvälisesti, toimia kuntien puolesta kuntayhteistyötä edistäen, olla maakunnallinen tiedonvälittäjä sekä nykyaikaisen maakuntahengen ja maakuntakulttuurin vaalija. Tietopalveluryhmään on keskitetty liiton tilastotietopalvelut, tutkimustoiminta sekä avoin data ja siihen liittyvä tiedonhallinta. Lounais-Suomen aluetietopalvelu, www.lounaistieto.fi on osa ryhmän toimintaa. Tietopalveluja kehitetään ja tarjotaan liiton jäsenkunnille ja maakunnan muille toimijoille.

Tavoitteet	Keinot/toimenpiteet	Toteuma 1.1.–31.12.2017
Maakuntastrategian toimeenpano ja toteuttaminen yhdessä keskeisten alueen toimijoiden kanssa	Maakuntastrategian toteuttaminen edunvalvonnan keinoin	Tehty maakuntaohjelman toimenpiteiden päivitys. Tarkistettu ohjelma hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.12.2017. Edunvalvontanäkökulmaa on pidetty esillä maakuntastrategian toteuttamisessa.
Proaktiivinen, suunnitelmallinen ja ajantasaiseen tietoon perustuva edunvalvonta	Edunvalvonnan painopisteiden asettaminen ja edistäminen, kansanedustajayhteistyö, sidosryhmätyöskentely, oikea-aikainen vaikuttaminen, edunvalvontaprosessin kehittäminen kytkemällä siihen vahvasti alueen toimijoita	Edunvalvonta- ja vaikuttamistyötä tehtiin yhdessä sidosryhmien kanssa. Edunvalvonnassa onnistuttiin valtion suuntaan saamalla positiivinen rakennemuutos -teema kansalliselle agendalle. Hallitus sopi puoliväliriihessä, että vuoden ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä kohdennetaan varoja positiivisen

		rakennemuutoksen vahvistamiseen. Lisätalousarviossa osoitettiin rahoitusta ammatillisen koulutuksen kasvupiloteille, ammattikorkeakoulutukseen, tekniikan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen yhteisen alustan luomiseen ja tekniikan alan yhteistyöyliopiston perustamiseen. Lisäksi Uudenkaupungin radan sähköistämiseen osoitettiin määräraha. Selvityshenkilö Esko Ahon esittämä siltasopimuksen valmistelu käynnistettiin yhdessä valtion ja Satakunnan toimijoiden kanssa. Varsinais-Suomen kansanedustajaryhmän toiminta on jatkunut vakiintuneita muotoja noudattaen. Ryhmä kokoontui vuoden aikana Eduskunnassa seitsemän kertaa. Näiden lisäksi järjestettiin lähes 30 liiton koordinoimaa kansanedustajaryhmän sidosryhmätapaamista. Varsinais-Suomen kansanedustajia on pyritty hyödyntämään täysimääräisesti maakunnan edunvalvonnassa. Kansanedustajien tietotarpeisiin on tuotettu aineistoa. Edunvalvontanäkökulma sisältyi sidosryhmätyöskentelyyn sekä lausuntojen sisältöihin.
Tiivis kuntayhteistyö ja laadukkaat asiantuntijapalvelut, erityisesti tietopalvelut	Kuntajohdon ja asiantuntijatapaamiset, yhteistyön edistäminen, ajantasaisen ja tarkoituksenmukaisen maakunnallisen tiedon tarjoaminen helposti avautuvalla ja ymmärrettävällä tavalla. tilastotietopalvelut, tutkimustoiminta sekä avoin data ja siihen liittyvä tiedonhallinta	Vuoropuhelu kuntajohdon sekä monella tasolla tapahtuva yhteistyö kuntien kanssa jatkui tiiviinä. Maakunta- ja sote-uudistus sekä siihen valmistautuminen olivat vuoropuhelun keskiössä. Järjestimme yhdessä Yle Turun kanssa kuntavaalien vaalivalvojaiset vaalipäivän iltana. Tilastotietopalvelun ylläpitäminen Lounais-tieto.fi-palvelussa on jatkuvaa. Tilastoanalyseja tuotettiin kuukausittain ja maakuntavaltuustoa varten laadittiin laajempi Maakunnan tila -katsaus. Avoimen datan edistämistä jatkettiin osana 6aika-hanketta. Karttapalvelun ylläpitoon ohjattiin lisäresursseja ja palvelun uudistaminen käynnistettiin. Tietopalvelujen

		vaikuttavuutta lisättiin uusilla hankeavauksilla (ESPON, siltasopimuksen tietopohja).
Nykyaikainen, vuorovaikutteinen ja aktiivinen kaksikielinen viestintä. Maakunnan vetovoiman ja kiinnostavuuden lisääminen.	Eri kanavien hyödyntäminen (printti, verkkosivut, blogit, sosiaalinen media, videot), mediatiedotteet ja -tapaamiset, uutiskirjeet. Tapahtumat ja tilaisuudet, markkinointiyhteistyö mm. eri tapahtumien kanssa	Viestintä on ollut aktiivista perinteisissä kanavissa, mutta painopiste on entistä enemmän verkkoviestinnässä. Olemme käyttäneet blogikirjoituksia sekä verkkovideoita. Liiton Facebook- ja Twitter-kanaviin on tuotettu aktiivisesti sisältöjä. Kesäkuussa tehtiin kyselytutkimus, jossa selvitettiin, miten Varsinais-Suomessa vallitseva positiivinen rakennemuutos tunnetaan ja mitä maakunnasta ajatellaan muualla Suomessa. Yhdessä sidosryhmien kanssa käynnistettiin toimenpiteitä tunnettuuden parantamiseksi. Paavo Nurmi -tapahtumissa liitto oli yhteistyökumppanina. Tapahtumaviikko huipentui kansainväliseen Paavo Nurmi Games yleisurheilukilpailuun. Olimme mukana Turun kirjamessuilla Satakunnan kanssa yhteisellä osastolla.
Vaalitaan varsinaissuomalaisen kulttuurin edelläkävijyyttä	Varsinais-Suomen kulttuuristrategian toteuttaminen, Suomi 100 -juhlavuoden toiminta ja sen koordinointi	Suomen itsenäisyyden juhlavuoden alueellista toteutusta, koordinoitua ja viestintää jatkettiin. Toinen alueellinen ohjelma-avustuksen haku päättyi 10.2.2017. Avustuksia myönnettiin 23 hankkeelle yhteensä 55 000 €. Juhlistimme perinteisellä Eurooppa-päivän vastaanotollamme myös 100-vuotiasta itsenäistä Suomea. Aurora-mitaleja jaettiin kolme, museonjohtaja Laura Luostarille, taidemaalari Johanna Orakselle sekä Turkuseuralle. Yhteydenpitoa kansalaisjärjestökenttään jatkettiin mm. neuvottelukuntamuotoisesti eläkeläisjärjestöjen kanssa. Vaikuttajakoulun ensimmäinen kurssi varsinaissuomalaisille nuorille saatiin päätökseen. Toisen vuosikurssin ohjelma suunniteltiin ja käynnistettiin lokakuussa 2017.

Maakuntauudistuksen valmistelu	Valmistelussa kartoitetaan, yhteen sovitetaan ja kehitetään maakuntauudistuksessa uudelle maakunnalle siirtyviä tehtäviä yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. ELY-keskus, Aluehallintovirasto ja kuntien kanssa.	

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sopimusten ja sääntöjen ajantasaisuus

Liiton hallintosääntö muutettiin vastaamaan uuden kuntalain (410/2015) säännöksiä (MV 12.6.2017§ 15). Hallintosääntöön päivitettiin myös määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Maakuntavaltuusto (mv 12.6.2017 § 12) merkitsi tiedoksi maakuntahallituksen vastaukset arviointikertomuksessa 2016 esitettyihin toimenpiteisiin.

Maakuntavaltuusto (mv 8.6.2015 § 17) hyväksyi Varsinais-Suomen liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Maakuntahallitus (mh 14.12.2015 § 195) hyväksyi Varsinais-Suomen liiton sisäinen valvonta ja riskienhallinta -asiakirjan ja valtuutti maakuntajohtajan päättämään siihen jatkossa tarvittavat päivitykset ja täydennykset. Lisäksi maakuntahallitus edellytti, että se saa tiedoksi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan päivityksiä ja seurantaa koskevat asiakohdat.

Varsinais-Suomen liitossa on erilliset tiedotteet ja ohjeistukset seuraavista aihepiireistä: 1) tietoaineistojen käsittely ja tietosuoja, 2) kirjaaminen ja arkistointi, 3) hankinnat ja asiakirjahallinto, 4) päihdehaittojen ehkäisy, 5) työpaikkakiusaamisen ehkäisy 6) henkilöstöopas uusille työntekijöille ja 7) viraston henkilöstön työmatkat. Ohjeistukset päivitetään tarvittaessa ja ne ovat kootusti saatavilla intranetissä.

Toiminnan tarkastukset

Kaikki 6Aika Avoin data ja rajapinnat –kärkihankkeen osatoteutukset varmennettiin vuoden 2017 aikana ja Varsinais-Suomen liiton vuoro oli 9.11.2017. Varmennamisen suoritti rahoittajan edustaja Henri Hallanoro Uudenmaan liitosta.

Central Baltic -ohjelman tarkastusviranomaisen (AA) suorittaa vuosittain ohjelmia koskevia järjestelmätarkastuksia. Tarkastusraporteissa ei vuonna 2017 ollut kriittisiä havaintoja ja ehdotetut kehittämissuosituksia on toteutettu.

Riskiä hallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on tukea liiton perustehtävien laadukasta toteuttamista, strategian ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä asiakkaiden, henkilöstön ja omaisuuden turvaamista erilaisilta riskeiltä.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan mm. tiiviillä johtoryhmätyöskentelyllä, laajennetun johtoryhmän kokouksilla ja vastuualueiden viikoittaisilla kokouksilla. Viikoittaisissa kokouksissa on mahdollisuus arvioida toimintaa ja siihen mahdollisesti liittyviä riskejä sekä tarvittaessa reagoida niihin nopeasti. Maakuntauudistuksen valmisteluun liittyville toiminnoille perustettiin oma kustannuspaikka, jota toiminnan taloutta on helpompi seurata. Kustannuspaikan tilivelvollinen on maakuntajohtaja.

Sisäiseen tiedottamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota ottamalla käyttöön koko henkilöstön info-tilaisuuDET, viikkotiedotteet, Yammer-sovellus ja ideaseinä.

Central Baltic INTERREG 2014-2020 -ohjelmalle on tehty erillinen kattava riskienhallinnan arviointi. Arviointi on tehty edellisen ohjelmakauden vastaavan aineiston ja komission kaudelle 2014-2020 antaman ohjeistuksen pohjalta. Riskienhallinnan arviointiin on ohjelmakauteen 2007-2013 verrattuna erityisesti lisätty sisältöä petosten torjuntaan liittyen.

Central Baltic INTERREG IV A 2007-2013 -ohjelma on virallisesti suljettu. Ohjelmaviranomaiset (hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaiset) ovat lähettäneet loppuraporttinsa ja yhteenvetonsa Euroopan Komissiolle, joka on todennut ohjelman tavoitteiden ja maksuliikenteen sujuneen toivotulla tavalla ja virallisesti sulkenut ohjelman. Samalla komissio on suorittanut ohjelmalle viimeisen maksatuksen, jonka myötä ohjelma ja käytännössä Varsinais-Suomen liitto on saanut kaikki Komissiosta haetut rahat. Varsinais-Suomen liitto on sulkenut ohjelman tilit.

Vakuutukset

Lakisääteisten vakuutusten ja omaisuusvakuutusten lisäksi liitolla on toiminnanvastuu-, erityisvastuu- ja oikeusturvavastuuvakuutukset sekä virkamatkavakuutus. Oikeusturvavakuutus on lisätty vakuutusturvaan vuonna 2013. Erityisvastuuvakuutuksen (hallinnonvastuu) piiriin kuuluvat maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä johtoryhmän jäsenet. Virkamatkavakuutus kattaa liiton luottamushenkilöt ja työntekijät. Liiton omaisuus- ja henkilöriskit on kartoitettu vakuutusten näkökulmasta ja työsuojelun näkökulmasta ja suositetut toimenpiteet on tehty. Sopimuksien voimassaoloa ja sopimusehtoja seurataan Tdoc-dokumentinhallintajärjestelmän sopimustenhallintaosiolla.

6. TALOUSARVION ERI OSIEN TOTEUTUMINEN

- Liite 1. Toteutumavertailu: Kuntarahoitteiset kustannuspaikat
- Liite 2. Toteutumavertailu: Ohjelma- ja hanketoiminnan kustannuspaikat
- Liite 3. Tuloslaskelma
- Liite 4. Investoinnit ja poistot
- Liite 5. Rahoituslaskelma
- Liite 6. Tase
- Liite 7. Henkilöstötiedot

Varsinais-Suomen liitto				
LIITE 1. TOTEUTUMAVERTAILU	Talousarvio 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Käyttö %
KUNTARAOITTEISET KUSTANNUSPAIKAT				
ulkoinen/sisäinen				
3010 TOIMINTATUOTOT				
3310 MYYNTITUOTOT				
3310 MYYNTITUOTOT	3 868 900	3 888 521,85	-19 621,85	100,5
3330 TUET JA AVUSTUKSET	2 000	90 516,06	-88 516,06	
3350 MUUT TOIMINTATUOTOT	80 000	106 222,74	-26 222,74	132,8
3010 TOIMINTATUOTOT	3 950 900	4 085 260,65	-134 360,65	103,4
3500 TOIMINTAKULUT				
3501 HENKILÖSTÖKULUT				
3502 Palkat ja palkkiot	-1 953 880	-1 927 675,91	-26 204,09	98,7
3505 Eläkekulut	-515 611	-484 955,08	-30 655,92	94,1
3510 Muut henkilösivukulut	-62 309	-63 008,16	699,16	101,1
3520 Henkilöstökorvaukset		61 472,65	-61 472,65	
3501 HENKILÖSTÖKULUT	-2 531 800	-2 414 166,50	-117 633,50	95,4
3538 PALVELUJEN OSTOT				
3540 Muiden palvelujen ostot	-1 091 200	-1 193 512,95	102 312,95	109,4
3538 PALVELUJEN OSTOT	-1 091 200	-1 193 512,95	102 312,95	109,4
3550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR				
3551 Ostot tilikauden aikana	-97 300	-82 733,10	-14 566,90	85,0
3550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR	-97 300	-82 733,10	-14 566,90	85,0
3590 VUOKRAT	-263 000	-260 138,55	-2 861,45	98,9
3595 MUUT TOIMINTAKULUT	-137 600	-153 315,48	15 715,48	111,4
3500 TOIMINTAKULUT	-4 120 900	-4 103 866,58	-17 033,42	99,6
3600 TOIMINTAKATE	-170 000	-18 605,93	-151 394,07	10,9
3699 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-170 000	-18 605,93	-151 394,07	10,9

Sisäiset siirrot "Palvelujen ostot" tiliryhmästä hanketoiminnan "Tuet ja avustukset" tiliryhmään ovat 286 933,70 euroa, joka määräraha koostuu liiton osallistumisesta toteuttamiensa hankkeiden omahoitukseen. '

Varsinais-Suomen liitto				
LIITE 2. TOTEUTUMAVERTAILU				
OHJELMA- JA HANKETOIMINNAN KUSTANNUSPAIKAT				
ulkoinen/sisäinen	Talousarvio 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Käyttö %
3010 TOIMINTATUOTOT				
3310 MYYNTITUOTOT	1 238 990	1 109 047,59	129 942,41	89,5
3330 TUET JA AVUSTUKSET	3 130 843	2 605 769,34	525 073,66	83,2
3350 MUUT TOIMINTATUOTOT	38 200	351,56	37 848,44	0,9
3010 TOIMINTATUOTOT	4 408 033	3 715 168,49	692 864,51	84,3
3500 TOIMINTAKULUT				
3501 HENKILÖSTÖKULUT				
3502 Palkat ja palkkiot	-2 135 064	-2 012 267,69	-122 796,31	94,2
3505 Eläkekulut	-361 859	-342 553,20	-19 305,80	94,7
3510 Muut henkilösivukulut	-81 129	-63 353,10	-17 775,90	78,1
3520 Henkilöstökorvaukset ja mu		-14 145,46	14 145,46	
3501 HENKILÖSTÖKULUT	-2 578 052	-2 432 319,45	-145 732,55	94,3
3538 PALVELUJEN OSTOT				
3540 Muiden palvelujen ostot	-1 325 874	-937 211,22	-388 662,78	70,7
3538 PALVELUJEN OSTOT	-1 325 874	-937 211,22	-388 662,78	70,7
3550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR				
3551 Ostot tilikauden aikana	-140 275	-96 996,41	-43 278,59	69,1
3550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR	-140 275	-96 996,41	-43 278,59	69,1
3590 VUOKRAT	-260 576	-224 773,71	-35 802,29	86,3
3595 MUUT TOIMINTAKULUT	-103 256	-23 867,70	-79 388,30	23,1
3500 TOIMINTAKULUT	-4 408 033	-3 715 168,49	-692 864,51	84,3
3600 TOIMINTAKATE	0,00	0,00		
3699 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0,00	0,00		

Sisäiset siirrot "Palvelujen ostot" tiliryhmästä hanketoiminnan "Tuet ja avustukset" tiliryhmään ovat 37 800 euroa, joka määräraha koostuu Lounaispaikan osallistumisesta toteuttamiensa 6Aika-hankkeen omarahoitukseen. '

Varsinais-Suomen liitto		
LIITE 3. TULOSLASKELMA	1.1 -31.1.2017	1.1 -31.1.2016
ulkoinen		
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	4 672 835,74	4 858 485,00
TUET JA AVUSTUKSET	2 696 285,40	1 567 287,85
MUUT TOIMINTATUOTOT	106 574,30	81 724,18
TOIMINTATUOTOT	7 475 695,44	6 507 497,03
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-3 939 943,60	-3 448 459,15
Eläkekulut	-827 508,28	-801 465,25
Muut henkilösivukulut	-126 361,26	-150 602,70
Henkilöstökorvaukset ja muut HK	47 327,19	33 332,75
HENKILÖSTÖKULUT	-4 846 485,95	-4 367 194,35
TEKNISEN AVUN KULUT (pl.henkilöstökulut)		
Teknisen avun hallintokulut	0,00	138 940,90
Muu tekninen apu		
TEKNISEN AVUN KULUT (pl.henkilöstökulut)	0,00	138 940,90
PALVELUJEN OSTOT		
Muiden palvelujen ostot	-1 805 990,47	-1 382 896,29
PALVELUJEN OSTOT	-1 805 990,47	-1 382 896,29
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		
Ostot tilikauden aikana	-179 729,51	-131 513,97
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-179 729,51	-131 513,97
VUOKRAT	-484 912,26	-440 914,05
MUUT TOIMINTAKULUT	-177 183,18	-139 978,34
TOIMINTAKULUT	-7 494 301,37	-6 323 556,10
TOIMINTAKATE	-18 605,93	183 940,93
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
KORKOTUOTOT	188,83	286,51
MUUT RAHOITUSTUOTOT	155,33	167,12
KORKOKULUT	-213,23	-148,23
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	130,93	305,40
VUOSIKATE	-18 475,00	184 246,33
SUUNNITELMAPOISTOT	-5 857,40	-12 365,71
TILIKAUDEN TULOS	-24 332,40	171 880,62

Varsinais-Suomen liitto				
Tilikausi 1.1 - 31.12.2017				
LIITE 4. INVESTOINNIT JA POISTOT				
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista				
Maakuntavaltuuston päätös 9.6.1997 § 29: tasapoisto, poistoaika 3 vuotta (Tilintarkastajan ohje 20.5.1999: hankintavuonna poistoista huomioon vain puolet ja toinen puoli siirretään neljännelle vuodelle)				
Pysyvien vastaavien muutokset				
	Tietokone-ohjelmat	Toimistokalusteet	Tieto- ja toimistokoneet	Yhteensä
Investoinnit				0,00
Myynnit				0,00
Poistoarvo	0,00	0,00	0,00	0,00
2017 erä 1/4	0,00	0,00	0,00	0,00
2018 erä 2/4	0,00	0,00	0,00	0,00
2019 erä 3/4	0,00	0,00	0,00	0,00
2020 erä 4/4	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistokirjaukset 31.12.2016				
6510.201 Suunnitelmapoistot pysyvistä vastaavista / 1002 Tietokone-ohjelmistot				0,00
6510.201 Suunnitelmapoistot pysyvistä vastaavista / 1165 Toimistokalusteet				0,00
6510.201 Suunnitelmapoistot pysyvistä vastaavista / 1170 Tieto- ja toimistokoneet				
___2014 poistoerä 4/4				2 893,07
___2015 poistoerä 3/4				2 964,33
___2016 poistoerä 2/4				0,00
___2017 poistoerä 1/4				0,00
___Yhteensä				5 857,40
Yhteensä kaikki				5 857,40

Varsinais-Suomen liitto		
LIITE 5. RAHOITUSLASKELMA		
	2 017	2 016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
_ Vuosikate	-18 475,00	184 246,33
_ Tulorahoituksen korjaukset		
INVESTOINTIEN RAHAVIRAT		
_ Investointimenot	0,00	0,00
_ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-18 475,00	184 246,33
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
_ Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos		
_ Vaihto-omaisuuden muutos		
_ Saamisten muutos	92 192,84	39 948,22
_ Korottomien velkojen muutos	286 128,75	-223 125,21
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	378 321,59	-183 176,99
RAHAVAROJEN MUUTOS	359 846,59	1 069,34
RAHAVAROJEN MUUTOS		
_ Rahavarat 31.12	1 720 208,73	1 360 362,14
_ Rahavarat 1.1	1 360 362,14	1 359 292,80
RAHAVAROJEN MUUTOS	359 846,59	1 069,34

Varsinais-Suomen liitto			
LIITE 6. TASE	2 017	2 016	Muutos %
ulkoinen			
1000 VASTAAVAA			
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT			
1099 AINEELLISET HYÖDYKKEET			
1160 Koneet ja kalusto	1 482,17	7 339,57	-79,8
1099 AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 482,17	7 339,57	-79,8
1200 SIJOITUKSET			
1201 Osakkeet ja osuudet	1 228,01	1 228,01	0,0
1200 SIJOITUKSET	1 228,01	1 228,01	0,0
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT	2 710,18	8 567,58	-68,4
1310 TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
1311 VALTION TOIMEKSIANNOT	3 803 449,56	1 469 306,28	158,9
1333 CENTRAL BALTIC TOIMEKSIANN	0,00	528 943,67	-100,0
1334 CB 2014-2020 TOIMEKSIANNOT	4 683 300,02	4 369 891,09	7,2
1350 MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	9 094,34	9 090,93	0,0
1310 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 495 843,92	6 377 231,97	33,2
1400 VAIHTUVAT VASTAAVAT			
1470 SAAMISET			
1471 Myyntisaamiset	129 980,85	22 437,29	479,3
1700 Muut saamiset	647 977,03	847 713,43	-23,6
1470 SAAMISET	777 957,88	870 150,72	-10,6
1780 RAHOITUSARVOPAPERIT			
1785 Osakkeet ja osuudet	435,32	435,32	0,0
1780 RAHOITUSARVOPAPERIT	435,32	435,32	0,0
1800 RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 719 773,41	1 359 926,82	26,5
1400 VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 498 166,61	2 230 512,86	12,0
1000 VASTAAVAA	10 996 720,71	8 616 312,41	27,6

Varsinais-Suomen liitto			
LIITE 6. TASE	2 017	2 016	Muutos %
ulkoinen			
2000 VASTATTAVAA			
2001 OMA PÄÄOMA			
2002 PERUSPÄÄOMA	345 783,97	345 783,97	0,0
2040 EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI/	764 578,48	592 697,86	29,0
2050 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-24 332,40	171 880,62	-114,2
2001 OMA PÄÄOMA	1 086 030,05	1 110 362,45	-2,2
2100 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
2101 VALTION TOIMEKSIANNOT			
2105 Maakunnan kehittämisrahat	29 836,19	160 377,94	-81,4
2108 AIKO-määräraha	1 863 000,00	831 000,00	124,2
2110 Osaamiskeskus	8 206,50	8 206,50	0,0
2126 MAKU 2017-2018 rahoitus	1 142 354,00	0,00	100,0
2135 CB PROJEKTIT KANSALLINEN	760 052,87	469 721,84	61,8
2101 VALTION TOIMEKSIANNOT	3 803 449,56	1 469 306,28	158,9
2195 CENTRAL BALTIC PÄÄOMAT			
2196 CB projektit EAKR	0,00	332 485,41	-100,0
2197 CB tek.tuki kansallinen	0,00	196 458,26	-100,0
2195 CENTRAL BALTIC PÄÄOMAT	0,00	528 943,67	-100,0
2198 CB 2014-2020 PÄÄOMAT			
2146 CB 2014-2020 projektit	3 375 639,19	3 225 866,10	4,6
2147 CB 2014-2020 tekn. tuki kansallinen	1 307 660,83	1 144 024,99	14,3
2198 CB 2014 -2020 PÄÄOMAT	4 683 300,02	4 369 891,09	7,2
2199 MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	9 094,34	9 090,93	0,0
2100 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 495 843,92	6 377 231,97	33,2
2200 VIERAS PÄÄOMA			
2300 LYHYTAIKAINEN			
2370 Ostovelat	283 319,68	342 217,65	-17,2
2990 Siirtovelat	1 131 527,06	786 500,34	43,9
2300 LYHYTAIKAINEN	1 414 846,74	1 128 717,99	25,3
2200 VIERAS PÄÄOMA	1 414 846,74	1 128 717,99	25,3
2000 VASTATTAVAA	10 996 720,71	8 616 312,41	27,6

Varsinais-Suomen liitto			
LIITE 7. HENKILÖSTÖTIEDOT			
HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ	2017	2016	2015
Maakuntajohtaja	1	1	1
Hallinnon vastuualue	10	9	9
Aluekehittämisen vastuualue	8	9	9
Maankäytön ja ympäristön vastuualue	8	8	8
Edunvalvonnan ja kuntapalvelun vastuualue	8	8	8
Projektit & tekniset tuet	51	44	39
Yhteensä	86	79	74
HENKILÖSTÖKULUT	2017	2016	2015
Palkat ja palkkiot	3 939 943,60	3 448 459,15	3 278 097,57
Sairausvakuutuksen päivärahat	-38 669,03	-28 032,75	-46 306,58
Muut henkilöstömenojen korjauseurat	-8 658,16	-5 300,00	
	3 892 616,41	3 415 126,40	3 231 790,99
Eläkekulut	827 508,28	801 465,25	775 225,67
Muut pakolliset henkilösivukulut	126 361,26	150 602,70	128 072,00
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	4 846 485,95	4 367 194,35	4 135 088,66
Tilikaudella huomioitu lomapalkkavaraus:			
lomapalkkavelka	503 538,00	465 896,00	450 850,00
sosiaalikulut	102 007,00	100 571,00	95 237,00
MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT	2017	2016	2015
Maakuntajohtaja ja hallinnon vastuualue	569 903,63	498 178,54	480 300,86
Aluekehittämisen vastuualue	425 714,83	467 415,63	429 780,97
Maankäytön ja ympäristön vastuualue	368 673,37	375 305,72	441 438,52
Edunvalvonnan ja kuntapalvelun vastuualue	395 031,26	375 277,87	367 997,00
Projektit	1 148 086,69	789 672,37	629 550,74
Tekninen tuki			17 876,09
Kansainvälinen tekninen tuki	864 181,00	802 970,66	776 101,96
Luottamushenkilöt	168 352,82	139 638,36	135 051,43
Yhteensä	3 939 943,60	3 448 459,15	3 278 097,57